

MAGYAR KURIR

Bétsből, Kedden, November' 9-dikén 1819.

Nagy Britannia.

Oktober' 22-dik napján ily cikkely fordult elő a' Ministeri Kurirban: —

„Az Ország' külömbkülömb részeiből a' népzendülésésnek gyarapodásáról beérkező tudósítások, mint várni lehet, naponként fontosabbak kezdenek lenni. A' Radikálisok, azon serkentődés által, mellyet köztök egy maroknyi, általok megtsalattolt bolond Whigeknek hazájok lett állása okozott, örömmel eltöltődvén, már nem is titkolják a' magok undorodásra méltó plánumaikat, hanem nyilván 's minden palástolás nélkül beszélnek, hogy a' Revolúzió el volna kezdődve. —

„Valahol tsak a' támadás' lelke a' Constitutzió ellen legfőbbképpen uralkodik, ott minden egyeresen és törvényesen gondolkodó emberek jól érzik annak szükséges voltát, hogy, mint magános emberek, minden töllök kitelhető eszközöket elő kell venniük, a' végre, hogy magokat azon veszedelemtől védelmezzék, a' melytől félnek. —

„Ha a' gonoszok összeesküsznek a' jöknak össze kell tsatolni magokat — e' volt a' Burke' előérzéssel telyes intése. De mit használnak tsak magános (egyegy) embereknek iparkodásaik egy oly felfegyverkezett népnek nyilvánvaló ereje ellen, a' melly tsak azon járta elmejét, hogy a' mások' tulajdonát miként tehesse semmivé, 's miként forgathasson-fel mindent, a' mi az ő zabó-látansága elejébe gátat tehet? Sikeres

segedelem ezen szempillantásban tsak egyedül altól jöhet, kinek kezeibe a' Constitutzió a' Státus erejét adta, és mi reszketve tekintenénk ezen irigylésreméltó Országnak sorsára, ha Országlászkünknek részéről a' vigyázóságnak és bátorságnak dolgában legkissebb fogyatkozást észre vennénk.

„A' Frantzia Monárkiát a' Ministerek' félénksége 's vigyázatlansága tette-ki azon nép' dühösségének, melly a' maga Királyát a' thronuson kitsufolta. Ha annak Országlószeke a' maga erejét jókor összeszedte volna, nem omlott volna ki az ~~azok sérézőn~~, melly későbbre a' thronust és az oltárokat felforgatta. —

„Mi szerentséseknak tartjuk hazafi társsinkat, azért, hogy Országlószekekünk tökéletesen által látja azon veszedelmet, melly által fenyegettünk. Az, hogy ő, a' Parlamentumot (idő előtt) összehivatta, nyilvánóságos bizonyosága vala annak, hogy érezte, hogy melly veszedelmes fenyegetődzésekkel telyes légyen a' mostani idő, 's mi semmit nem kételkedünk affelől, hogy Országlószekekünk, addig is, míg a' Parlamentum' tagjai, tanátskozásihoz hozzá foghatnának, meg nem fog szünni a' mi új Katilináinknak vad iparkodásaikkal megegygyező lépésekkel a' cél felé sietni. —

„Armádánknak megkevesített állapotjára nézve, mint elővigyázási eszköz, elkerülhetetlenül megkívántatik az, hogy az Ország' fegyveres ereje haladék nélkül 10,000 emberekkel neveltessék, a' melly legfoganatosabban, és legkevesebb

költséggel úgy hajthatatik végre, ha azok a' nyugodalomban élő katonák, kik a' Statustól most is valami jót (penziót 's egyebet) vesznek, valóságos szolgálatra előhivattatván, hasonlóképpen penzióból élő tisztek' vezérlése alá rendeltetnek. Ezek a' Haza' történetében magokat ily nevezetésekké tett Veteránusok, annak belső oltalmaztatásában is ugyan azt az erőt fogják kifejtetni, mellyet külső díszösségének megtartatásában kimutattak.

„De ezen Veteránusokon kívül egy része még a' lábonálló katonaságnak is haszonra fordíthatatik, a' mellyel úgy lehet véghez vinni, hogy a' városokban és hajóépítő mivhelyeken lévő őrző vagy strázsáló száraz katonaság' helyébe tengeri katonák állíttatnak, a' melly végre minden tengeri Kompániák 20 embereikkel szaporíttatván, ez által is 11,600 embereikkel fog a' fegyveres erő nevedekni. —

„Készen vagyunk mi már arra is, hogy a' fegyveres erőnek neveltetéséért a' Radikalis Whighek' nyomtató sajtójukból majd fognak elég sok bölts tudományok az álló sergekről 's az Országlószékeknek önn' kénye szerént való hatalmáról világ élejébe jöni. A' mi ezen tudományokra való feleletünk nagyon rövid fog lenni. Mi tsak azt fogják felelni: „Hogy a' Régens és eme' Ministerek, „kik a' Radikalisoknak minden bölts jóvendőléseik 's meg nem szűnő ellenmondássok' trutzára, ezen országnak „a' külső hadakozásokban legnagyobb „gyozedelmeket szerettek, itthon sem „fogják Constitúciónkat, szabadságunkat, 's Monárchiánkat, a' maga' nagyságának 's gyozedelmének tetős-tetéjén, „egy revolúziós haramiákból álló bándának játékára kitenni.“

* * *

Azt tartják, hogy az Oktober' 14-dikén a' Jorhi kastély' Udvarán tartatott

népgyűlés leg többet tett arra, hogy a' Ministerek olyan hathatós eszközöknek elővétetelését szükségesnek tartották, a' milyenekről a' Londoni Kurir feljebb beszélt. Ezen gyűlés azért leginkább nevezetes, hogy a' Yorki Grófság' Fő Politziai Bírója' meghatalmázására 's felvigyozázása alatt, 's nem tsak hogy az ő jelenlétében, ment véghez, hanem, hogy a' gyűlést is ő maga nyitotta ki közönséges beszéd-tartás által, 's hogy azok a' Lordok, Grófok, 's néhány egyéb nagy emberek is, kiket közelebbi levelünkben megneveztünk, 's a' kik többire mind a' Whigh részhez tartoznak, oly beszédeket tartottak, mellyeket a' Ministerek tollók egyáltalában nem vártak volna. — Azemlített Politziai Fő Bíró beszédében, mellyel a' gyűlést kinyitotta, ily szavak fordultak elő: — Ő ezen gyűlést a' hozzá benyújtott kívánságra annyival örömeztőbb öszszehivatta, minthogy ő örökké úgy ítélte, hogy ezen Grófságbéli Fő és Alacsony rangú lakosoknak egymással egygyeségben való életjek által a' közönséges békességnek és boldogságnak fenn-tartatása legbizonyosabban megeshetik.

A' Grófság' Politziai Fő Bírója (Fő Scheriffje) után Herczeg Norfolk beszélt: — Minthogy ő, azt mondja, közönséges helyeken való beszédeket tartani nem szokott, tehát lehetőbb is engedelmet kér a' néptől. A' Manchesteri történetről megvallotta, hogy ezen erőszaktétel által a' nép' jusiai megsértődtek, Fájdalom, hogy ezen heves és hebehurgya tselekedetet a' Korona' Ministerei is helybehagyták. Az ő ítélete szerént (ezek mind a' Herczeg' szavai) az Angliai revolúziónak idejétől fogva nem mutatata ezen Ország' történetében a' nép' jusiai ily megsértetésekknek példáját. A' beszéd után külömbkülömb jóvállásokat olvasott fel ő Herczegsége, mellyek mind oly tulajdonságuk voltak, mint a' mi-

lyenek mostanság a' több efféle gyűlésekben tétettek és meghatározattak. Végrezetre kérelem határozottatott a' Régens Princzhez a' Parlamentum' összehívattatása's a' Manchesteri történeteknek megvisszátartása eránt. (Még ekkor 'hát nem hívatottak volt meg a' Parlamentum' tagjai az összehívülekezésre; vagy is inkább még ekkor talám *Yorkban* nem tudták azt; mert bizonyos az, hogy a' Parlamentum összehívattatásáról szolló Proklamátzió, Októbernek 11-dik napján a' Király 59-dik esztendejében van dátált-tva, 's *Londonban* Október' 12-dikén hirdetteteit-ki.)

Meg a' tartatása' módja is nagyon különös volt ezen *Yorki* népgyűlésnek. Így ír rolla röviden egy *Yorki* tudósító Október' 14-diken: —

„Tegnap nagy mozgások valának városunkban, 's estvére ide érkeztek Gróf *Fitzwilliam* (a' *Yorki* Grófság' Fő-Hadnagya), Lord *Milton*, Herceg *Norfolk*, Gróf *Surrey*, több más előkelő *Wighgekkel* (a' Mérséklett Monárkhia' barátjaival). Ma reggeli 6 órakor dob 's trómbita-harosságok jelentették, hogy a' *Leeds*, 's *Dembury* és ezen Grófságnak egyéb vidékebeli néptsoportok is megérkeztek. Osztályonként 's karonfogva léptettek-be a' városba. Minnyájoknak egy egy butykos bot volt kezében. A' fel-léptetés 9 órakor kezdődött-el, muzsikai karokkal, 's ezen kedvelt énekkel: *God save the King*, és *Rule Britannia!* Minden ének nagy örvendezéssel és kialtozással kezdett-el. A' kastély' udvarára valami 5000-ren tértek-be, kik közt aszszonyok és gyermekek is sokan voltak; 15, fekete fátyolos zászlót, meglehetősinos ruhájú férjsiak vittek. Az utzákon való le's fel járkálás 12 óráig tartott. Azon Fő Személylek, kiknek kívánságokra a' *Yorki* Grófság Fő Scheriffje a' gyűlést tartotta (tudni illik a' nevezett Grófok, Lor-

dok, 's egyebek) a' kastély' udvarán annak szemöldökével általellenben egy állásra mentek-fel, a' honnét beszédjeiket tartották. A' kastélyon kívül is reá-mehetett az összesereglett emberek' száma valami 20 ezerre.

A' Király' nevében a' Parlamentumnak idő előtt való összehívattatása végett kiadott Proklamátzióra nézve ily megjegyzést adott-ki a' *Londoni Kurir* a' *Morning-Chronicle* ellen: — „A' *Morning-Chronicle* azt gondolja, hogy a' Ministerek, engedésből hívták volna meg a' Parlamentumot az összehívülekezésre, minekutánna megijedtek attól, hogy a' *Wighgek* némelly helyeken magokat a' Radikálisokkal összszesatolván, a' *Manchesteri* történeteket illető kérdést vitatni kezdték. De ne képzelődjék ám ekképpen a' *Morning-Chronicle*; el ne bizza magát ezen fundamentum nélkül való képzelődéssel! ne gondolja, hogy valami nevezetes dolgot fedezett-fel. Nem azért gyűl ám össze a' Parlamentum, hogy néhány *Wighgeknek*, kik magokat a' Reformistákhoz tsapták, hizelkedjék, vagy is hogy őket ismét megnyerje: hanem hogy a' *Loyalis* polgárok' természeti és igasságos meghívásának, kik a' békételeneknek revolútiós plánumaik ellen való oltalmaztatást kívánnyák, elegettegyen. Igaz ugyan, hogy a' fennálló törvények már (a' *Regens* Princznek minapi Proklamátziója által, mellyel a' fegyveres összehívülekezéseket, fegyveres gyakorlásokat 's a' többi, megtiltotta, 's azon rendelés által, hogy a' Státus' fegyveres erejének száma 10,000 Veteránusokkal 's 11,600 tengeri katonákkal neveltessék) már mondom erősebbekké tétettek, de nem a' nélkül ám, hogy a' sokaság ezen eszközöknek elővétetteisékért indúlatos kialtozásra ne fokadott volna, 's azok ellen a' nyomtató sajtók is ki ne' keltek volna. Hogy tehát a'

történt, idő előtt való gyaláztatása, megszűnyön, 's hogy a' Constitúzió, a' Thronus, a' Morál, a' házi boldogság, egy szóval a' köz Jó, megoltalmaztathasék, oly eszközöz kelle nyulni. a' melly által ezen igasságtalan gyaláztatás megszüntetődjön. Ez az oka a' Parlamentum összehivattatásának; az ő legszentebb kötelessége, hogy ily környülállások között hasznos eszközöket találjon-fel. Egyébránt egészen bizonyosokká tehetjük olvasóinkat affelől, hogy a' Parlamentumnak összehivattatását semmi féle Finanziái okok nem parantsolták.“

Alább ismét visszatervén a' Kurir a' Finantiára, ekképpen szoll: „Adná Isten, hogy a' mi Radikálisaink tsak a' mi Finantiánk ellen kelnének - ki, vagy szállának táborba! Így mi semmit se' félhetnénk az általok való megtámogatástól. De más módon törnek ám reánk; más állásból támodnak-meg, hogy ökkönnyebben győzedelmeskedhessenek, mi pedig annál hajosabbán védelmezhezzük magunkat ellenek. Ők a' lelket és nem a' testet támodják-meg. Az Ország' törvényeinek és Religiójának felforgatásán iparkodnak — midőn színből a' tzuorra theára, a' spiritusos italokra, 's fűszerszámokra vettetett vámfizetések ellen deklámálnak. Ugyan lehet-e' Angliában tsak egy okos Whig olyan, ki az első tekintetre által né' látná, hogy ezek a' Radikálisok, a' kávéról, tzuorról 's a' többiről való lemondást, 's a' szabadság és Constitúzió mellett való buzgást, tsak mint a' katonák a' tsatázásbéli mesterségeket úgy használják ellenünk, azért, hogy valóságos célzássokat eltitkolhasák? Revolútziót akarnak ők tsinálni, éppen olyan Revolútziót, mint a' milyent az Orleáni Herczeg tsinált volt Frantzia Országban. Ó és az ő Segítőji, ha még életben volnának, most né-

kat adhatnának.“

A' Kurir, mint Ministeri vagy hivatalszérént való újságjelenti azt is, hogy, Gróf Fitzwilliam, azért, hogy Whig létire 's mint Lord-Lieutenant a' Yorki Grófság' Radikálisaihoz tsatolta magát 's gyűléseikben nem tsak megjelent, haen ott beszédet is tartott, 's a' Ministereknak a' Manchesteri történetek erant kimutatott magokviseletét oltsárlotta, ezen Grófságnak Lord-Lieutenantságából letétetett légyen. Az ő letétetetéséért nagyon ditséri ezen Kurir a' Ministereket: — „Azon munkás részvétel által, úgymond, melyre magát ezen Lord, a' mostani kritikus időben arra révétettetni engedte, hogy az ő kormányozása alatt lévő Grófságban egy ily népgyűlésre célzó Meghívó Hirdetést tulajdon névével aláírjon, annak közönségessé tétettetését elő segítse, hogy azon gyűlésbe személyesen megjelenyen, a' jóvallásoknak és a' Princzhez intéttetett kérelemnek készítésében munkás társ legyen, 's hogy ekképpen mind ezeket a' revolútzios mesterkedéseket a' közönség előtt nyilvánvaló módon helybehagyja, szükségesképpen ketté kellett annak a' fontos egygyetértésnek szakasztatni, melynek az Országúszék és egy Lord-Lieutenant között mindenkor kivanátos dolognak kell lenni, oly kritikus időben pedig mint a' milyenben mi élünk, elmulthatatlanul fenn kell állani. Két fő tiszti Karoknak, milyen az Országúszék 's egy Lord-Lieutenantság, lehetetlen egy kézre dolgozni, mihelyest egymással ekképpen ellenkeznek. Erre nézve telyes lehetlenség vala az, hogy Gróf Fitzwilliam a' maga Fő-hivatalában egy oly szempillantatban megmaradhasson, midőn az egész Országának boldogsága kívánnya, hogy annak meg oltalmaztatásán a' Stá-

tusnak minden féle ereje, megoszlás nélkül, egy szívvel lélekkel iparkodjék.“

A' Londoni Radikálisok a' mogok gyűléstörtéssokat, mellyet Oktober' 20-dikára határoztak 's ugyan akkorra ki is hirdettek vala, azolta megváltoztatták 's November 1-ső papjára tették által. Azon vidékeken, a' hol ezek a' nemszűnő népgyűlések divatjában vagynak, mindenek felett pedig a' Lankashirei nagy uradalomokban, a' jószágárendások 's egyéb tulajdonosok nagyon megfélemlettek, mellyrenézve puskákat vásároltatnak öszsze 's embereiket fogyverbe öltöztetik, 's egyéb minden féle előrevigyazásbéli és oltalmazó eszközöket elé kezdetek venni, 's minden esetre készen tartják magokat.

A' Statesman ekképpen szoll: — „Az úgynevezett Radikálisoknak kilentz tized része jó szívvel megelekedne tsak valamelly mérsékelt reformáltatódással is: ellenben ha ezt sé nyerheti meg, már így hibávaló fog lenni a' tulajdonos lakosoknak minden felfegyverkezése, 's a' Radikális sergek közzé való bevágása; ez által őket jó útra nem fogják téríteni, sőt a' rosszat még rosszabbá fogják tenni.

Tudtára esvén az Országlószéknek, hogy November' 1-ső napján a' Westmorelandi, Durhami, 's Lankasteri Grófságok is oly gyűléseket akarnak tartani, mint már a' Yorki 's Cumberlandi Grófságok tartottak, 's attól tartván, hogy mivel mind egy napra vagynak határoztatva, talám éppen ezen napra légyen a' nyilvános felzendülés is határoztatva: erre nézve előrevaló vigyázásból puskákat osztatott-ki a' gazdagabb tulajdonosok és Fábrakások között, a' végre, hogy mágokat a' Radikálisok ellen védelmezhessek.

* * *

Hadi Titoknok - Minister Lord Pal-

merston ilyen meghívást hirdettetett-ki: — „Mind azok a' tisztek, kik a' Királyi Veteránusoknak Batalionnyokhoz tartoznak, 's neveika' penzióon lévő tisztek laistromába beirattatva találtatnak, meghivattatván, oly rendelés szabattatik elejébe, hogy a' magok Adresseiket (az arról való utásitást, hogy hol laknak), Londonba, a' Hadi Ministerium' Cancellariájához, küldjék-be.

A' Kirir, midőn ezen Meghívó Hirdetést közlötte, ily megjegyzést vetett utánna: — „Mi reménljük, hogy a' Tisztek ezen meghivattatásnak haladék nélkül engedelmeskedni fognak — mivelhogy a' Reformálók által November' 1-ső napjára mind egyszersmind öszzehivattatott gyűlésekre nézve, szükségesképpen megkivántatik, hogy az ő gonosz plannaiuknak semmivétetethetessek végett, minden eszközök készen legyenek.“

A' Londoni Radikálisok November' 1-ső napján *Finsburg-Squarre* nevű piatzon akorják tartani a' magok gyűléseket. Hanem valami *Emmanuel* nevű ember kihirdettette az újságlevelekben, hogy az a' piatz, vagy inkább pusztaság, az ő tulajdona légyen, melyre nézve ő meg nem szenvedni, hogy a' nép ott gyűlést tartson. *Emmanuel* a' Magistratussal is közlötte a' dolgot, és ez megígérte néki, hogy, ha kívánni fogja, segedelmet fog néki adni arra, hogy a' népnek azon piatzon való öszszegyűlést megakadályoztassa. *Thistlewood* ellenben a' Londoni Radikályok Boztozsága' titoknokja azt mondja, hogy a' nép ugyan megismeri azt, hogy néki minden magános tulajdont legszentebb módon megbetsülni legszorosabb kötelessége: hanem, minthogy mindenek előtt tudva van az, hogy azok a' nagy piatzok

az emberekné egy nagy pestis által okoztatott kihalása által lettek, azolta mind a' népek engedettek közönséges haszná-
lásra; 's elképpen a' jelenlévő esetben se' lehet a' népet meggátolni abba, hogy ezen piaton öszszegyülekezessék.

Szent Ilona.

„Egy Belgiumi Ujság (így szoll a' Bavariai közönséges Ujság), a' kutfőt, melyből merítette, meg nem nevezvén, ily tudósításokat közöl Napoleonnól: — „Napoleon olykorolykor hozzá szoll az Európában folyó dolgokhoz is, és nagyon okosan itel felőlök, ámbár nem minden Európában folyó történetekről lehet tökéletesen tudósittatva, minthogy az Ujságokat nagyon rendetlenül kapja. — Europa, úgy mond ő, Constitúziókat kíván, 's a' Képviseleti Systema lábra fog kapni, akarmint törekeudjenek némelyek ellene; kik a' Liberális gondolkodással egygyütt haladni nem akarnak, meg fognak miatta romlani“ — Napoleon bosszankodván örízetése' módjáért, 's azért a' házából ki se' menvén, 's így majd semmi mozgást nem tévén, naponként vastagodik. Egyéb éránt minden régi szokásait tartja most is; tsak az evésre van meghatározott ideje, egyebet mindent akkor tesz, akkor fekszik-le, akkor kél-fel, akkor dolgozik, mikor kedve erkezik hozzá Magakeveset ír, inkább diktál. A' Históriák és Románok olvasásának kedvesebb tárgyai. Az utolsók közzé szám-lál bizonyos *Szent Ilonai* Kézirást, a' melly, mint maga Napoleon magát kifejezi, egy, igasságokból és tévelygések-ből álló kevest, a' mellyet valaki oly ember írt, a' ki ötlet esmerte is nem is, 's a' ki nem minden ötlet illető dolgok felől volt egyformalag jól tudósittatva; de azonban a' melyben sok oly dolgok is ta'áltatnak felölle, a' mellyeket nagyon kevés ember tud. Mondják, hogy az az

valamelly nagyon magasztaló Ódát is készített volna Napoleonnól, melyre ő most vissza emlékezdvén, részint ezen iráshoz is azon Ódáért volna ily nagy vonzódással.“

Spanyol Amerika.

Az Uj-Orleáni tudósítások szerént a' Teksási Revolúziót valami Long nevű (nem írják mitsoda nemzetbéti) Generális kormányozza. Mandják, hogy Spanyol Generális Aredondo 1500 emberekkel útnak indúlt ellene a' Sabine vize felé, a' hol ugyan Long eleintén tsak 500 emberekkel tanyázott, hanem segítségére, Generális Lafitte 500 embereket viszen Galvestownból. Azt is mondják, hogy nem tsak az Ladusok, hanem a' Natchitochasi előkelőbb emberek is mind velle tartanak, 's készeknek ajánlották magokat, ha úgy fog kívántatni, a' mellette való felkelésre.

* * *

Az insurgenseknek Uj-Grenadában való szerentsés előhaladásokat (ha szintén ezen tudósítások regibbek is, hogy sem már *Santa-Fének*, a' fő városnak, elfoglaltatásáról szollhatnának) mind a' Spanyol Vice-Királynak, a' ki Monpor felé vette onnét futását, Kárthágenába érkezett tudósításai, mind pedig a' Bolívar' maga' leveleji is, mellyek tölle Angusturába érkeztek, kétségenkívülválóvá teszik. Megvallja maga Bolívar azon levelében, mellyet Jun. 30-dikán indított útnak Angustura felé a' Vice-Elölülshöz Zeához, hogy az ő szerentsés előreváló haladósok néki magának is nagyon tsudálatosnak tettzik, midőn azt meg-gondólja, hogy, melly nagy terhekkel kellett néki küzködni, míg a' Cordilleras' hegyein seregeit általvibette; hanem éppen ezen terhek, mellyekkel Bo-

livárnak küszködni kellett, voltak azok az indító okok, melyek a' Spanyol Vice-Királyt abban a' veszedelmes batorságban elalatták, hogy a' szükséges készületeknek megtétetését elmulassa. Bolívarnak ugyan, mikor Új-Granadába beérkezett, nem volt több 2000 katonájánál, ágyuzókészületeit pedig, míg a' hegyek között 's a' kiárodott vizeken általment, mind elvesztette, tsalugyan még is telyes reménsége volt az erant, hogy Új-Granadában megmaradhat, minthogy az ott született nép velle tartván, sokan szolgálatot váltottak nálla — Devereux, English, és Elsom nevű Obersterek, nagyon jó, sőt legjobb szolgálatot tesznek a' Bolivar' seregeinél: de ők is reménhetik, 's reménlik is, hogy szolgálatjukhoz képpest való megjutalmaztatást fognak találni ezen új Egyesült Státusok' föláján. — Az Északi Amerikai Egyesült Státusoknak Non-such nevű hajója Augustus' 3-dikán Augusturához kikötvén, azt a' szomorú hírt vitte oda, hogy ő az Északi Amerikai Státusoknak Perry nevű Commodorjokat, mint Biztost vitte oda a' Veneznelai Congressus-hoz szolló izenetekkel 's levelekkel, de a' ki, minckutánna Augusturában dolgát végezte, 's az Oronokó vizén lefelé evezett volna, magát meghűtötte 's hideglelést kapván a' miatt meghalt, 's a' viz' terka' partján katonai tisztelettel rangjához illő módon eltemettetett. Mondják, hogy az ő ide való küldetésének a' Veneznelai egyesült Státusokra nézve kedvező tárgya lett volna, melynek következése szerint ezen Státusok az Adams nevű hajón két Biztosokat küldöttek az Északi Amerika felé, hogy annak bizonyos kikötőhelyeiben, melyek nékiék megneveztetve vagynak, az ott számokra készen álló különbkülömb hadi készületeket által vegyék.

A' Londoni Kurir ily szókkal emlékezik Santa-Fének Bolívar által lett elfoglaltatásáról, egy Sz. Támási levelezője után, a' ki ezen történetről Sept. 24-dikén irt hozzá: — „Bolívar, kiről úgy itéltünk vala, hogy az essős időnek elkövetkezése miatt útjában meg fog gátoztatni, benyomúlt Új-Grenada' belső részeire, 's ötszöri tsatázás után, melyek közzül az elsőben nem volt szerentsés, a' fő várost, Santa-Fe-de-Bagotát, elfoglalta: de tsak annak köszönheti boldogulását, hogy ezen tartomány' lakosai, mihelyest az ő közelgetését megtudták, azonnal mind felkeltek és hozzá tsatolták magokat. — A' Morning-Chronicle ellenben még egy kevésse bizontalannak tartja ezen tudósítást, 's meginti olvasójit, hogy még egy keveset várokozának, minckelőtte telyes hitelt adnának neki.

Spanyol Ország.

Kadiksban naponként kegyetlenebb a' Sárgahideg pusztítása, a' helyett hogy szűnne. Október' 5-dikén 9152-tőre; 6-dikán 9493-ra; 7-dikén 9619-re hágott a' betegek' száma; 5-dikben meghaltak 60, 6-dikban 82, 7-dikben 75 betegek. — A' Madridi lakosok nagyon félnek, hogy oda is be talál kapni ezen rettenetes nyavalya-

Tizenkét Kapitányok, kik azért mentek volt Kadiksba, hogy az Amérikába rendeltetett seregeknek hajóra ülését munkába vegyék, két nap alatt mind a' Sárgahideg' áldozatjává lettek.

Némelly Frantzia újságlevelekben az erőssítettik, hogy ezen nyavalya, melly Spanyol Országban ily nagy pusztításokat teszen, nem Sárgahideg, hanem valóságos pestis legyen, de a' melly erősítésnek semmi féle Spanyol tudósításokban nem találjuk nyomát.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

H í r a d á s.

Ama derék Hazasi *Dugonics András*, Királyi Tanítónak hólta után kézírásban maradott munkája ezen Tzim alatt: *Magyar példa beszédek, és Jeles ejtések*, mellyről már ez előtt, a' Könyvhöz hasonló formában Tudósítást közrebotsájtottam, a' Sajtó alatt izzad, és szent *József Pesti Vásárra* el készül. Fel megy az egész Munka 40 árkusra, az árra pedig 3 fl. 20. xr. Subscription kívül 4 fl. kiknek tehát oltsóbban megszerezni kedvek vagyon, tisztelt Neveiket a' jövő Új esztendeig küldjék bé hozzám, hogy a' SubscribensUrak' Neveiket örökemlékezetre ígéretem szerént ki nyomtathassam. Költ Szegeden Szent Mihály Havának 28-dik Napján 1819-dik Esztend.

Grünn Orbán

k. priv. Könynyomtató.

T s á r d a - á r e n d a.

Az *Apai Pustán*, Hun-Sz. Miklóson felül fél óránnyira, a' Posta-útban fekvő Tsárda, vagy tsak 40—50, vagy pedig 8—9 száz hólndnyi Szántó földel, kaszállóval, legelővel és nádas réttel egygyütt, árendába fog adatni a' jövő Sz. György-naptól-fogva, 3 vagy több esztendőre, kótyavetye által, mely Hun-Sz. Miklóson, a' nagy Vendégfogadó Kávé-házában fog tartatni Nővember 30-adikán.

Épületek, mellyek eddig vesztiben voltak, de most mind megújittatnak (az udvar is bekerítették), lasznek hozzá —

1. A' Kortszahár, egy nagy és egy kis szobával, konyhával, hamarával és pintzével.

2. Egy más ház, 2 nagyotska szobával és konyhával; melynek eddig az Uraság vette hasznát.

3. Két istálló, minsegy 20 darab marhára.

4. Szekérszin az udvar' közepén. — Azonkívül; Kút és nagy Kert.

Valamint az ételt, úgy az italokat is maga szerzi-be az Árendátor. A' legelő pedig legfontosabb, mivel' ott, korán-tavasztól késő őszig, ménes-számra legeltetnek a' Pestre seregestől járó Bácskasági, Bánáti és Alföldi Szekeresek. — Az Árendátor a' Kótyavetyén le fogja fizetni az árenda' negyedrészt ezüstben, vagy annyi értékű papirosban; mely Sz. György-napján, 1820-ban, az első fértály-esztendőbe számláltatik.

Ugyanakikor árendába fog adatni külön, a' tsárdához legközelebb fekvő sziget, az úgynevezett *Kunállás*. Marhatartó, vagy marhat szaporítani akaró embernek mind-a'kettő leghasznosabb volna. — Tanáts-kérdeni; nem a' tsárdához, hanem a' környékbeli emberekhez kell folyamodni. — Az idén, legnagyobb-reszént ajándékban, vagy szolgálat-bérben van adva ez a' tsárda, az Uraságnál Gazdai szolgálatot viselő, embernek.

Száz forint Conventiós pénzért adtak Váltó czédulában: —
Nov. 5-dikén 249³/₈ — 6-dikén 249⁵/₈ — 8-dikén 249³/₈ — forintot.